

TOVEERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnaisten äänenkannattaja

Organ of the Finnish Working Women in America

No. 31

TIISTAINA, HEINÄKUUN 30 P.—TUESDAY, JULY 30.

1918—Kahdeksas vuosikerta.

Silloin kun emäntä-Kaisa laskei ompeluksensa alas opastaakseen vanhinta tyttärtään villojen karstauksessa, tai oikoakseen väärän raidan kankaassa, oli koti vielä valtion eli yhteiskunnan keskus. Kuinka paljon emäntä-Kaisa ehti piikoiheen ja lapsineen karstata villoja, kehrätä lankoja, kutoa kankaita, tikuta sukkaa, tallettaa voita ja juustoa, ja kuinka paljon isäntä-Matti ehti saada renkinensä pelloistaan ja karjastaan, siitä riippui "valtion" arvo toisten "valtioiden" rinnalla. Valtion rikkauts riippui kodeista, vaan kodit tarvitsivat valtion suojaa ulkonaista vihollista vastaan. Tulivatko talot omillaan toimeen? Olivatko vuositulot suuret? Oliko sato ollut suurempi kuin tarvittiin talon väen ylöspitoon? Jota suuremmat sadot ja jota suuremmat ylituotannot, sitä suurempi valtion vastustuskyky vihollisia vastaan. "Viisaat" valtiomiehet

Työläiset tutustumassa valtio-oppiin

pyrkivät kasvattamaan hyvinvoivien talollisten vuosituloja entistä suuremmiksi, sillä valtion elinvoipaisuus riippui vuosituloista. Laadittiin "viisaita" lakeja ja kahlehdittiin renkiä ja piikoja, koska silloin jo huomattiin yhteistoiminnan tuottavan suuremman sadon kuin yksilöllisen. Pakotettiin talottomat hikoilemaan talollisten eduksi. Jota suuremmat sadot, sitä suuremmat valtion tulot. Sitä mukaa myöskin varmentui kuninkaan "kruunu" ja hänen hovinsa loistolla pelotettiin naapurivaltioita.

Rikkaat talot rikastuivat: rennit ja piijat köyhtyivät, mutta valtio paisui. Se oli synnyttänyt itselleen uusia makujä, joiden tyydyttämiseksi tarvittiin

yhä uusia rüistettäviä. Se punoi jättiläis-onkisiimoja, joita heitettiin mailman kaikkiin kulmiin — ja onget olivat usein varattu valjesyöteillä. Aina kun onki vedettiin kotiin, toi se mukanaan entistä ihmeellisemmän kultalastin. Siimoja parannettiin, kudottiin verkkoja keksittiin yhä valheellisempia syöttejä.

Koti, joka ennen oli ollut valtion keskus, ja kaiken rikkauten luoja, rappentui. Sen raunioille kasvoi ohdakkeita ja sen epätoivoiset asujat tukahuttivat tuskiin etikalla. Isäntä-Matti ja emäntä-Kaisa joutuivat valtion onkisiiman silmukkaan, joka kiristyytään vapautti heidän elämästä. Vaan vanha kuolee ainoastaan tehdäkseen tilaa tuskilla synnyttämälleen jälkeläiselle.

Nuori isäntä irrotti itsensä ohdakkeista ja ohjasi askeleensa onkisiiman latuja pitkin. Hän löysi uuden mailman — vapauden mailman — joka oli onkisiiman syöttöpäässä. Hän pääsi onkisiiman palvelukseen ja sai hyvän ja runsaan leivän. Niin runsaan ettei hänen vaimonsa tarvinnut karstata villoja, ei kutoa kankaita, ei koota juustoa ei voita. Hänen elämänsä ainoaksi tehtäväksi tuli herransa palveleminen. Mitä paistattaa, mitä keittää ja miten asettaa tuolit, miten pukea itsensä ollakseen mahdollisimman "otollinen" miehelle. Siihen oli supistunut entisen "valtion keskuksen" hallitjan tehtävät. Tuosta entisestä rikkauksien luojasta oli tullut kuluttaja. Hän ei enään luonut mitään mutta, hän vaan kulutti — ja kehitti kulutuskykyään. Esiaideitään perimän energian

(Jatkoa toisella sivulla)

Suomen talonpojan palkka taistelusta

Katsokaamme, mitkä vaikeudet ovat ensiksi painamassa Suomen talonpoikaikansan elämää, joka oli osallisena työläisten murhaamisessa.

Jos Saksan Junkkerit ja Suomen lahtarien "lait" jäivätkin hetkeksi määräämään Suomen kansan taloudellista ja henkistä elämää, niin näiden samojen luokkakielten alaisena joutuu elämään myöskin Suomen talonpoika.

Koko talonpoikaikajoukko, jota Suomessa on runsaasti, verrattuna maan asukasluokkaan, tulee tuntemaan kateeritunnein mielin, että heidän oma työnsä on valmistanut heille oman ruoskansaa. Ne riistolait, mitkä tulevat silloin voimaan, koskevat ilman likeltä heidän omia selkärankojaan, niin likettä, etteivät he voi olla niihin tyytyväisiä. Silloin kun sellä lasketaan porvariston asettama verolaki voimaan, silloin talonpoika muistaa, mitä vallankumous lupasi verojen huojentamiseksi tehdä.

Suomen talonpoika ja palstatilallinen on velassa elävää väestöä enimmäkseen. Suomen talonpoika on jo nauttinut senkin tulopuolen, mikä metsän viennistä on ollut nautittavana. Kuitenkaan eivät monetkaan ole tyhjennetyn metsänsä tilalle mitään kyenneet laittamaan. Ei ole edistynyt maanviljelys sinä määrässä kuin hänen metsässä seisonut omaisuutensa on hävinnyt. (Tämän kirjottajalla on ollut erikoinen tilaisuus tutustua sellaisen metsäkauppias-talonpojan elämään.) Puutavara-yhtiöt (kompaniat) ovat vieneet Suomen talonpojalle ylpeyttä, ostamastaan metsästä maksamalla joskus parempia joskus huonompia hintoja. Se ylpeys enemmistöissä kohosi niin korkealle, etteivät he voineet huomata mitään tarpeellisia tulevaisuuden valmistuksia, vaan luulivat sellaista riittävän koko elinlajakseen. — Kun sai myydä metsää, oli silloin rahaa maksaa rennosti rengin pesti. Emännätkin suorittivat tulevan pikansa alkumaksun, jolla sidottiin vuotuinen työnkauppa. Valtion ja kunnanverot myöskin silloin kyettiin maksamaan. Rovastin ja apupapin verot ja lukkarin kapaatkin saattoi rahalla maksaa. Olihan sitä rahaa. — Kykeni ostamaan letkavarsipunkin, vieläpä "trikoo" vaat-

teet ja hirnu-orin. Kykeni rehentelemään tyttärensä myötäjäisillä ja nauttimaan hänet toiselle talonpojalle, eli kykeni siten rahalla ostamaan tyttärensä rakastajan.

Samaan aikaan kun Suomen talonpojalla oli juuri tällainen röyhkeyden aika, oli myöskin puutavara-yhtiöiden nousun aika! Se nousu ja edelleen nouseva röyhkeys teki talonpojista jäykkää maalaisliittolaista. Eihän sellaisen isännän passannut olla työläisten kanssa samassa puolueessa. Vuospalkkalainen teki kaikki talossa tarpeelliset työt ja kun isäntä oli maalaisliittolainen, täytyi rengin tehdä työt halvalla palkalla.

Ei isännän enää tarvinnut nousta aamulla varhain riihelle, nuotalle, tukki- eikä tervasmetsään, sillä metsähän oli myyty ja sillä rahollahan sitä oltiinkin maalaisliittolaista. — Palkkaväestöhän ahersti pyöreitä vuorokausia, tehden piemeillä sisätyöitä ja hevostmiehet vielä ulkotöissäkin... He kutoivat skotona verkot, tekivät kengät, rekiä, astioita, kirves- ja viikatevarret, heinähangot ja haravat, jopa nikartelivat taiteellisia huonekalujakin. Isännällä oli siis etu olla maalaisliittolainen, nuorsuomalainen taikka perustuslaillinen. Ehdottomasti hänen tuli olla joku porvarien etuja suojaavan puolueen jäsen, joka lujasti vastusti esim. kahdeksantunnin työpäivälakia, joka olisi lyhentänyt hänen tulojaan.

Talonpojan, jolla sattui olemaan osa maantallitilasta hallussaan, tarvitsi paljon palkkatyöväkeä. Surusimme huomaamme että nämä miellivallan alaisuudessa elävät palstatilaisetkin nyt taisteluaikana joutuivat olemaan tukemassa heidän katalla touhujaan. Torpparit joutuivat olemaan tilansa omistajien avustajina silloin kun hokkasota sytyi.

Jää hieman kyseenalaiseksi, miksi ei ne tarjoukset, mitä vallankumous lupasi, saanut kaikkia palstatilallisia seisomaan vallankumouksen takana. Julistihan vallankumous kirkon eroon valtiosta, joka olisi merkinnyt vapautta pakkoveroista. Julistihan se nimenkään torpparit vapaliksi, itsenäisesti eläväksi entisistä hallitsijoistaan, tilanomistajista. — Näyttää kuin perä-Pohjanlaan väestö olisi ollut vielä paljon tajuamattomampaa kuin veistö keski-Suomessa. Ehkäpä se Etelä-Pohjanmaalla löysi

(Jatkoa toisella sivulla)

Sota ja Ranskan työläisnaiset

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., July 30, 1918, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

Kaikkien sotivien maitten tehtaillijat käyttävät naisten sukupuoliasemaa hyväksensä nauttaaksensa ennen kuulumattoman suurta voittoa heidän työstänsä, josta he maksavat pientä palkkaa. Naistyöläiset eivät ole juuri milloinkaan millään alalla saaneet samaa palkkaa samasta työstä kuin miehet. Se naisten sukupuoliasemaan sisältävä traditio "heikommasta astiasta" on aina ollut se varustus, jonka suojaan työnantajat ovat aina vetäytyneet maksaessaan naisille puolta pienempää palkkaa kuin miestyöläisille.

Ranskan tehtaillijat koettavat myöskin kynsin hampain pitää tuota hataraksi kulumutta traditioita verhoon riistäessään naistyöläisiä enemmän kuin miehiä. Ranskan työläisnaisille maksetaan neljäsosa vähemmän palkkaa kuin miehille, vaikka kokemus on osoittanut, että naiset kykenevät suorittamaan samat työt ja ne usein vielä nopeammin kuin miehet. Kun naiset ovat niin monilukuisesti joutuneet teollisuuden palvelukseen, ovat he huomanneet kuinka tärkeitä tekijöitä he ovat ja ovat alkaneet vähän kerrallaan vaatimaan samoa palkkoja kuin miestyöläisillekin. Ja joskin Ranskan naiset eivät ole järjestäytymisen kautta vielä kyenneet murtamaan naisia ympäröivien traditioitten voimaa ovat he kuitenkin kohottaneet palkkatasonsa sysäyväisesti olemaan yli 30 senttiä päivältä, mitä se oli ennen sotaa.

Eräs ranskalainen kirjottaja, Pierre Hamo sanoo: Hallituksen asetehtäiden hallinto on asettanut käytäntöön systeemin, joka on vieläkin epäedullisempi naisia kohtaan kuin epätasainen palkkataksa. Näissä asetehtäissä lasketan naisten palkoista neljäsos pois "koncedien kulumisen

varalta." La Mouchen asetehtäissä maksetaan ammattitaidottomalle naiselle kolme frangia päivältä ja ammattitaidottomalle miehelle maksetaan neljä frangia. Ja tämä ei ole konetyötä, vaan pelkkää käsityötä — 75-kuulan kasoihin latomista tai niiden sulkemista puutapeilla. Ainoastaan vanhat ennakkoluulot asettavat naisen tässä alemmalle asteelle.

"Sotateollisuudessa on käytetty naisia jouduttamaan tuotantoa. Useissa tehtaissa, joissa tuotanto on ollut vähäistä, on se naistyövoiman käytäntöön tulua lisääntynyt tuntuvasti. Tästä he ovat saaneet huonon nimien: heitä on kutsuttu skääpeiksi ja heitä on syytetty koncedien turmelemisesta. Heidän hyveistään tehdään se oikeus, jolle alempi palkkataksa perustetaan. Työn laatu ei olisi missään niin vaikeaa sietää kuin heidän asemansa naisina. Se naisen vapautus jonka tarve sotateollisuudessa on aiheuttanut on kiusallista mininaisakaisille miesten tavoille. Se nopeus millä naiset ovat suorittaneet monenlaisia töitä heille aivan oudoissa ammateissa on niiden alojen miestyöläisten ammattialennusta. Naistyöllä on koettu mitä hienimmissä sekä raskaimmissa tehtävissä. Miehet ovat kaikilla aloilla olleet halukkaita avustamaan tuota "naisille neljäsosa vähemmän" palkkataksan asettamista. Vanhanakaisen ammattilypeuden omaavat miehet ovat tyytyväisiä tähän naisten erilaiseen palkkaan. Miesten vaatimus yhtäläisestä palkasta naisille on johtunut paljon vähemmän solidaarisuudesta kuin halusta eristää heidät työmarkkinoilta mahdollisina palkkojen alentajina. Yhtäläisen palkan vaatimus naisille miesten taholta on ollut ensimmäinen varustautuminen ammatteja valloittavia naistyöläisiä kohtaan. "Jos naiset tekevät yhtä paljon työtä kuin me — sanoivat miehet — niin maksettakoon heille myöskin sama palkka." Mutta sen-

(Jatkoa toisella sivulla)